

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

Uwagi do projektu Aktualizacji Krajowego Programu Reform 2017/2018 z dnia 10 marca 2017 r.

Ad Wstęp

- W ramach konsultacji RDS zrealizowanych przez Europejski Komitet Ekonomiczno Społeczny na przełomie 2016/2017 w ramach przeglądu Strategii „Europa 2020” wyrażony został pogląd, iż *„choć rząd przykłada wagę do Semestru Europejskiego, to KPR nie jest instrumentem zarządzania procesami społeczno-gospodarczymi kraju lecz stanowi bardziej dokument o charakterze sprawozdawczym na potrzeby KE. Decyzje o działaniach za pomocą których realizowana jest polityka społeczno-gospodarcza państwa podejmuje rząd i parlament w oparciu o przyjęte Strategie i programy polityczne a zasadniczy dialog społeczny w sprawach społeczno-gospodarczych kraju odbywa się nie w trakcie przygotowywania KPR, ale w ramach prac instytucji dialogu społecznego takich jak Rada Dialogu Społecznego i poprzez udział partnerów społecznych w konsultacjach aktów prawnych”*.

W tym kontekście, pozytywnie oceniamy mocniejsze akcentowanie w bieżącej aktualizacji KPR powiązania KPR z kierunkami działań wytyczonymi w polskich dokumentach strategicznych, w szczególności „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. z perspektywą do roku 2030”, przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Jednak, należy również podkreślić, że powodzenie takiego podejścia uzależnione będzie od jakości konsultacji społecznych oraz przestrzegania zasad dialogu społecznego przez wszystkie strony, w tym w szczególności przez stronę rządową, a przede wszystkim od wsłuchiwania się w głos partnerów społecznych i uwzględniania go, w tym reprezentatywnych organizacji pracodawców zrzeszających mikro i małe podmioty.

Ad Rozdział 3 – Sprawozdanie krajowe – Polska 2017

ZRP przedstawił odrębną opinię nt. sprawozdania Komisji Europejskiej, w której zawarł następujące główne spostrzeżenia:

- ZRP docenia wysiłki rządu mające na celu walkę z oszustwami podatkowymi. Jednak, niektóre z wprowadzonych lub planowanych rozwiązań dot. przestrzegania przepisów VAT mogą utrudnić działalność rzetelnym podatnikom.
- ZRP nie popiera zaleceń Komisji dotyczących ograniczenia stosowania przez Polskę obniżonych stawek VAT - zarówno z punktu widzenia interesu społecznego jak i mikroprzedsiębiorstw.
- KE dostrzegła fakt, iż system podatkowy przeszedł wiele zmian w 2016 r, w tym obniżono stawkę podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Nie zwróciła jednak uwagi, że z obniżki CIT skorzystają przede wszystkim spółki z o.o. Naszym zdaniem, oznacza to naruszenie zasady równości podatkowej. i zaburzenie warunków konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami.
- Zgadza się z opinią KE, iż *„niezwykle ważne jest, aby modernizacja polskiej administracji podatkowej zapewniała koordynację działań organów oraz skupiała się na zapobieganiu oszustwom, a jednocześnie ułatwiała przestrzeganie przepisów podatkowych uczciwym podatnikom”*.

- KE, generalnie przedstawiła zrównoważony obraz sytuacji na polskim rynku pracy. Zgadza się, że działania reformatorskie powinny być ukierunkowane m.in. na takie kluczowe obszary jak starzenie się społeczeństwa, poprawa umiejętności zawodowych czy jakość usług administracji publicznej. Przy czym działania te muszą odbywać się z aktywnym udziałem partnerów społecznych – nie tylko na etapie realizacji, ale także projektowania i uzgadniania konkretnych rozwiązań.
- Brakuje nam w sprawozdaniu odniesienia do nieefektywności systemu pośrednictwa pracy, przy ogromnych kosztach jakie pochłania. Poprawy wymaga także funkcjonowanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS).
- Niezmiennie od lat uważamy, że Komisja w corocznych sprawozdaniach zbyt mało uwagi poświęca kształceniu zawodowemu. W żaden sposób nie odnosi się do kształcenia dualnego w Polsce. Nie zauważa różnicowania w zatrudnialności uczniów szkół zawodowych i nie interesuje się przyczynami takiego stanu rzeczy. Tymczasem, uczniowie, którzy ucząc się są jednocześnie w ramach systemu dualnego zatrudniani u pracodawcy jako młodociani pracownicy w celu przygotowania zawodowego - dużo lepiej radzą sobie na rynku pracy niż uczniowie szkół zawodowych, którzy w innej formie odbywają zajęcia praktyczne.
- KE zauważa, że w ramach reformy systemu szkolnictwa we wrześniu 2017r. zmieniona zostanie organizacja szkół zawodowych. Rzemiosło generalnie pozytywnie odnosi się do planowanych zmian dot. szkół zawodowych.
- Zgadza się ze spostrzeżeniami KE dotyczącymi trudności jakie mają samorządy z realizacją strategii łączących kształcenie i szkolenie zawodowe z sektorami o strategicznym znaczeniu dla rozwoju regionalnego. Jesteśmy przekonani, że najmniej problemów mają te samorządy, które już opracowały dla swojego regionu plan rozwoju kształcenia zawodowego i zrobiły to z udziałem organizacji pracodawców, w tym mikro i małych. Należy podkreślić, że ten potencjał w dalszym ciągu nie jest dostatecznie systemowo wykorzystany w realizacji zadań systemu oświaty zawodowej.
- Zgadza się z opinią KE, że uczestnictwo dorosłych w kształceniu związanym z umiejętnościami niezbędnymi do pracy jest w Polsce niewystarczające.
- KE przedstawiła, z uwagi na charakter tego dokumentu, spojrzenie makro na obszar problemowy „inwestycje”, który nie uwzględnia wielu niuansów istotnych z punktu widzenia określonych grup interesariuszy. Obecnie dostępne instrumenty wspierania inwestycji są praktycznie nie wykorzystywane przez mikro i małych przedsiębiorców - m.in. z uwagi na skomplikowane kryteria ich stosowania, z powodu braku wiedzy o ich istnieniu, a przede wszystkim sceptycznej oceny ich efektywności. Działalność mikro i małych przedsiębiorstw generalnie ma charakter lokalny. Zatem ich kondycja w części zależy od polityki władz lokalnych. Problem wysokich opłat za wieczyste użytkowanie również nie został dostrzeżony przez KE.
- KE nie zauważa również, że wśród szeregu czynników, które mogą wyjaśniać stosunkowo niski stosunek inwestycji prywatnych do PKB jest brak perspektyw na zysk z poniesionych nakładów. Zasadniczy wpływ na plany inwestycyjne polskich przedsiębiorców ma wysoka konkurencyjność cenowo - kosztowa produktów importowanych z rynków wschodnich.
- Uważamy, że w polityce na rzecz przedsiębiorczości brakuje elementów, które pozwoliłyby na wzrost potencjału i wzmocnienie już istniejących mikro i małych firm. W tym kontekście, pozytywnie oceniamy próby polskiego rządu dotyczące odwrócenia trendów i odbudowy sektora przemysłowego który byłby w stanie generować więzi kooperacyjne z małymi podmiotami. W odniesieniu do funduszy unijnych – uważamy, iż powinna być zmieniona definicja produktu/technologii innowacyjnej (inteligentnej specjalizacji) pod kątem potrzeb małych przedsiębiorstw. Regionalne programy operacyjne dla poszczególnych województw posługują się pojęciem branż preferowanych (branż kluczowych). Firmy mikro i małe, w tym rzemieślnicze rzadko wpisują się w te branże. To ograniczenie powinno również zostać złagodzone.
- Słusznie KE zauważa, że niepewność związana z otoczeniem regulacyjnym oraz jakość konsultacji społecznych ma wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. Jednak, problem ten dotyka polskim przedsiębiorcom od wielu lat. Dlatego, w opinii naszych członków w Polsce niezbędna jest kompleksowa reforma systemu stanowienia prawa.

- Zgadząmy się z opinią KE, że kontrole przeprowadzane w firmach mogą zwiększać obciążenia administracyjne dla przedsiębiorstw. Uważamy, że w mikro i małych przedsiębiorstwach kontrole powinny mieć w pierwszej kolejności charakter prewencyjny i edukacyjny a nie restrykcyjny. Liczymy, że w tym kierunku będą iść nowo-wprowadzane rozwiązania.
- Zgadząmy się z opinią KE, że słabe planowanie przestrzenne zwiększa obciążenia administracyjne związane z koniecznością uzyskiwania pozwoleń na budowę. Czekamy na pozytywne efekty ostatnich działań reformatorskich w tym zakresie.
- KE słusznie zwróciła uwagę na problem przewlekłości postępowań sądowych w Polsce, w tym w sprawach gospodarczych. To problem narastający od lat. Niezbędne reformy systemu sprawiedliwości nie mogą być postrzegane jako uderzenie w niezależność sądownictwa w Polsce.
- Negatywnie oceniamy fakt, iż w sprawozdaniu którego celem jest „ocena polskiej gospodarki w świetle rocznej analizy wzrostu gospodarczego opublikowanej przez Komisję Europejską 16.11.2016 r.,” Komisja zdecydowała się na odniesienia do dwóch swoich zaleceń w sprawie praworządności w Polsce. Są mocno kontrowersyjne i nie powinny być eksponowane w sprawozdaniu przygotowanym w ramach cyklu zarządzania gospodarczego a nie politycznego.
- Podzielamy opinię KE nt. sytuacji dot. systemu zamówień publicznych w Polsce.
- KE od dłuższego czasu jest zwolenniczką deregulacji zawodów i zwraca uwagę na „znaczne postępy Polski” w tym zakresie. Zgadząmy się, że ważną kwestią jest znoszenie barier w prowadzeniu działalności gospodarczej, jednak deregulacja nie może być przeprowadzana bezrefleksyjnie. Po wielu latach doświadczeń, dziś opowiadamy się za powrotem do wymogu posiadania kwalifikacji zawodowych przy rozpoczynaniu i prowadzeniu działalności w tych zawodach, których wykonywanie nie jest obojętne dla zdrowia i bezpieczeństwa osób oraz ich mienia jak również bezpieczeństwa innych podmiotów. Ten temat ciągle jest pomijany - ze szkodą dla jakości nie tylko świadczonych usług, ale również edukacji zawodowej.
- KE pominęła wyzwanie dot. powszechnego samorządu gospodarczego. Brakuje również odniesienia do działalności funkcjonującej od października 2015 r. Rady Dialogu Społecznego jak też do jej roli (potencjalnej i faktycznej) w obszarze regulacyjnym.

Ad Rozdział 4. Działania w odpowiedzi na wyzwania zawarte w Sprawozdaniu krajowym

4.1 Polityka inwestycyjna

Ad Usprawnienie realizacji programów z perspektywy finansowej 2014-2020

- Generalnie popieramy planowane działania Ministerstwa Rozwoju dot. uproszczenia systemu wdrażania funduszy europejskich w Polsce.
- Wnioskujemy o przestrzeganie zasady partnerstwa na wszystkich szczeblach decyzyjnych w ramach systemu wdrażania funduszy europejskich w Polsce - zgodnie z postulatami partnerów społecznych, które zostały określone w "*Białej Księdze Zasady Partnerstwa na lata 2014-2020*"
- Wnioskujemy o pilne rozwiązanie problemu dotyczącego beneficjentów Działania 2.2 PO WER „Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej rynku” w kontekście ustawy o podatku od towarów i usług. Bez pozytywnego rozstrzygnięcia przez Ministerstwo Finansów tego problemu beneficjenci projektów z tego działania nie będą w stanie realizować projektów z powodu braku środków finansowych.
- Regionalne programy operacyjne posługują się pojęciem branż preferowanych (branż kluczowych). Firmy mikro i małe, w tym rzemieślnicze rzadko wpisują się w te branże. MMŚP prowadzą w dużej części działalność o charakterze

prospołecznym. Świadczą usługi i wyroby na rzecz ludności i zaspokajają ich podstawowe życiowe potrzeby. Bez tych firm nie funkcjonowałoby prawidłowo społeczeństwo, a tym bardziej branże kluczowe. Nie zauważanie ich w RPO stanowi kolejną barierę ograniczającą dostęp małych firm do środków unijnych. To ograniczenie powinno zostać złagodzone.

- Po raz kolejny wnioskujemy o modyfikację definicji produktu/technologii innowacyjnej (inteligentnej specjalizacji) pod kątem potrzeb mikro i małych przedsiębiorstw. Firmy te z powodu możliwości finansowych, organizacyjnych, czy charakteru prowadzonej działalności nie podejmują się wprowadzania innowacyjnych rozwiązań będących 3-5 lat na rynku. Dla tych firm nawet inwestycja odtworzeniowa ma charakter innowacyjny. Prymat przedsięwzięć innowacyjnych stanowi istotną barierę ograniczającą dostęp do środków UE. Wnioskujemy o uwzględnienie w pojęciu „innowacji”, czy inteligentnej specjalizacji” przedsięwzięć gospodarczych opartych na technologiach tradycyjnych, charakteryzujących się, m.in. ekologicznym procesem wytwórczym (np. branża spożywcza), małoseryjnością (branża tekstylna), czy niepowtarzalnością wyrobów w branży rzemiosł artystycznych.

Ad Nowa polityka inwestycyjna

- W działaniach zaproponowanych na lata 2017/2018 nie wskazano propozycji dot. wsparcia inwestycji w zakresie przedsięwzięć o małej skali. Pozytywnie oceniamy próby polskiego rządu dotyczące odwrócenia trendów i odbudowy sektora przemysłowego. Jego faktyczna odbudowa może stanowić podstawę funkcjonowania wielu mikroprzedsiębiorstw poprzez możliwość powstania więzi kooperacyjnych. Jednak, w projekcie aktualizacji KPR widzimy zapowiedź silnego wsparcia jedynie dla dużych przedsiębiorstw polskich i zagranicznych oraz Specjalnych Stref Ekonomicznych, jak również dla sfery B+R. Zrozumiałe jest, że w ramach długookresowej strategii rozwoju kraju rząd priorytetowo traktuje te sektory, które mają największy wpływ na rozwój gospodarczy. Nie można jednak zapomnieć o strukturze polskiej przedsiębiorczości, która opiera się w 95% na mikroprzedsiębiorstwach. W grupie tej, aż 1,1 mln stanowią jednoosobowe firmy osób fizycznych. W związku z tym, instrumenty wsparcia powinny również uwzględniać potrzeby tych firm, jeśli mają one stanowić zaplecze kooperacyjne dla większych podmiotów i zapewniać odpowiednią ilość dobrej jakości miejsc pracy. Co więcej, działalność w dziedzinach tradycyjnych wcale nie musi oznaczać, że firmy te nie mają szans na uzyskanie przewag konkurencyjnych na rynkach lokalnych czy europejskich.

4.2 Regulacje otoczenia biznesu

- Doceniamy podejmowanie przez rząd działań na rzecz poprawy otoczenia prawnego, w którym funkcjonują przedsiębiorcy.
- W działaniach tych oczekujemy uwzględnienia podstawowej zasady Small Business Act – tj. *Think small first*.
- Popieramy ideę wprowadzenia Konstytucji dla biznesu i generalne kierunki przyjęte przez rząd. Jednak, nie wszystkie proponowane w obecnym kształcie rozwiązania i

instrumenty znajdują poparcie wśród naszych członków (np. tzw. „działalność nierejestrowana” czy „ulga na start”). Dlatego apelujemy o uwzględnienie postulatów ZRP zgłoszonych dotychczas do pakietu „Konstytucja dla biznesu”, w tym projektu ustawy *Prawo przedsiębiorców* oraz podjęcie dalszej poważnej debaty nt. szczegółowych rozwiązań - również w naszym środowisku.

- Rozszerzenie usługi PFR o zeznania składane przez przedsiębiorców wymaga przedyskutowania w gronie organizacji przedsiębiorców.
- Deklarujemy współpracę z Ministerstwem Sprawiedliwości w pracach związanych z procesem legislacyjnym dot. projektu ustawy o dokumentach publicznych w odniesieniu do dokumentów wydawanych przez izby rzemieślnicze (świadczenia czeladnicze, dyplomy mistrzowskie i zaświadczenia o zdaniu egzaminu sprawdzającego). Uważamy, że dokumenty te powinny być objęte statusem dokumentów publicznych ulokowanych w tzw. „drugiej kategorii” wg zapisów projektu w/w ustawy.

4.3 Reforma systemu edukacji

- Rzemiosło generalnie pozytywnie odnosi się do planowanych zmian w kształceniu zawodowym.
- Oczekujemy uwzględnienia postulatów ZRP – organizacji pracodawców mającej niekwestionowane i wieloletnie doświadczenia w dualnym kształceniu zawodowym w Polsce – zgłoszonych w procesie konsultacji dot. reformy systemu edukacji.
- Oczekujemy wspierania i rozwijania we współpracy z ZRP rozwiązań, które zostały ukształtowane z udziałem rzemiosła i jego organizacji, gdyż dobrze sprawdzają się w ramach ogólnego systemu kształcenia zawodowego w Polsce i faktycznie ułatwiają przechodzenie z edukacji na rynek pracy.
- Oczekujemy uwzględnienia opinii ZRP w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.
- W kontekście problemu niewystarczającego uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu związanym z umiejętnościami potrzebnymi do pracy - zwracamy uwagę na luki w planowanej reformie szkół zawodowych. Naszym zdaniem szkoła branżowa II stopnia powinna być zarówno szkołą dla młodzieży, jak i dla dorosłych.

4.5 Ochrona środowiska

Nie wnosimy szczegółowych uwag do projektowanych działań.

Postulujemy stosowanie zasady *think small first* przy projektowaniu konkretnych rozwiązań.

Ad Rozdział 5. Działania na rzecz realizacji celów Strategii Europa 2020

5.2 Cel w zakresie zatrudnienia

- Polecamy uwadze Uchwałę nr 25 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie realizacji projektu pilotażowego testującego rekomendowane przez partnerów społecznych zmiany w instrumencie Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2017 r.

- Polecamy również uwadze rekomendacje ZRP dot. zmian w funkcjonowaniu KFS, przygotowane na podstawie badania zrealizowanego w 2016 r. w środowisku rzemieślniczym przez ZRP, we współpracy z MRPiPS (Departament Rynku Pracy), odnoszącego się do doświadczeń z dwuletniego okresu funkcjonowania KFS.

5.5 Cele edukacyjne / 5.6 Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

- Częściowo uwzględniono postulat rzemiosła dotyczący możliwości organizacji przygotowania zawodowego prowadzącego do uzyskania kwalifikacji „pomocnik czeladnika”, poprzez wprowadzenie do systemu kształcenia zawodowego możliwości nauki w zawodach o charakterze pomocniczym. W ten sposób osoby z pewnymi dysfunkcjami fizycznymi czy umysłowymi będą miały łatwiejszy dostęp do kształcenia zawodowego u pracodawców, co ułatwi im zdobycie tytułu zawodowego. Rozwiązanie to wychodzi także naprzeciw innemu wyzwaniu – zwiększania szans edukacyjnych młodzieży ze środowisk społecznie defaworyzowanych, jak również budowania inkluzywnego rynku pracy.
- Zachęcamy o uwzględnienia w całości postulatów ZRP w tym zakresie.

6. Działania na rzecz realizacji zaleceń Rady UE z 2016 r.

Szkolnictwo zawodowe

- Nie zgadzamy się z następującym sformułowaniem: *„Celem zmiany w edukacji zawodowej jest stopniowe wprowadzanie dualnego systemu kształcenia odpowiadającego potrzebom gospodarki i realizowanego we współpracy z przedsiębiorstwami stanowiącymi otoczenie gospodarcze szkoły”* (projekt aktualizacji KPR str. 36. Należy je przeformułować w celu usunięcia nieakceptowalnego zestawienia słów: *„stopniowe wprowadzanie”*.

Dualny system kształcenia istnieje w Polsce i jest od dawna z powodzeniem realizowany w rzemiośle odpowiednio do potrzeb gospodarki. Nie wymaga „wprowadzania” a jedynie rozwijania, wzmacniania, inicjowania w nowych segmentach gospodarki itp. Powtarzanie w/w sformułowania przez przedstawicieli rządu przy różnych okazjach, w tym w oficjalnych dokumentach, jakim jest KPR jest nie tylko krzywdzące dla rzemiosła i pracodawców zaangażowanych w kształcenie dualne w rzemiośle, ale również może świadczyć o braku wiedzy o realiach funkcjonowania państwa. Domagamy się zaprzestania używania w/w zestawienia słów.

Zwracamy przy tym uwagę, że aktualizacja KPR uwzględnia projekt konkursowy realizowany przez Związek Rzemiosła Polskiego: *„Nowa jakość egzaminów w rzemiośle, w tym opracowanie 10860 zadań egzaminacyjnych dla egzaminów zawodowych – IV kwartał 2018 r.”* Jest to przede wszystkim przykład działań rzemiosła na rzecz stałej profesjonalizacji systemu walidacji kwalifikacji w rzemiośle i dostosowywania go do aktualnych potrzeb rynku pracy. Jednak, projekt ten jest również najlepszym dowodem na mocne zakorzenienie w Polsce dualnego systemu

kształcenia realizowanego w rzemiośle (od 1933 r., patrz. Prawo przemysłowe), jako że rzemieślniczy system walidacji kwalifikacji jest nieodłączną częścią dualnej formuły kształcenia w rzemiośle a projekt ten stanowi część wieloletniego przedsięwzięcia organizacji rzemiosła polskiego.

- Aktywne włączanie pracodawców w proces tworzenia nowych zawodów oraz podstaw programowych czy uruchomienie tzw. „branżowej linii” do opracowywania programów nauczania dla zawodów jest odpowiedzią na potrzeby pracodawców. Jest to słuszny kierunek, przy czym w procesie tym należy wykorzystać także potencjał kadrowy organizacji pracodawców m.in. organizacji rzemiosła, które działając na rzecz zrzeszonych rzemieślników są przygotowane do tego, aby wypełniać taką rolę. Mikro i małe przedsiębiorstwa potrzebują specyficznych wykwalifikowanych kadr, ale właściciele takich firm nie zawsze są w stanie bezpośrednio zaangażować się w działania typu opracowywanie programów nauczania. Bazowanie w tym zakresie jedynie na opiniach dużych przedsiębiorców i ich specjalistów nie będzie oddawało faktycznych potrzeb różnych grup pracodawców. Niewątpliwie i w tym obszarze niezbędne jest stosowanie zasady *think small first*.
- Pozytywnie oceniamy odejście od indywidualnego tworzenia przez szkoły zawodowe programów nauczania i powrót do jednolitych programów kształcenia w zawodach we wszystkich szkołach prowadzących kształcenie zawodowe. To rozwiązanie niewątpliwie ułatwi młodzieży przechodzenie z jednej do drugiej szkoły o tym samym profilu i zawodzie. W ramach tych zmian warto, jednak ustanowić ścieżkę umożliwiającą modyfikację programu, pod kątem uzasadnionych potrzeb pracodawców, tak aby nie tracić indywidualności niezbędnej dla specyfiki zawodu i sprostania potrzebom pracodawców. W planach nauczania dla branżowej szkoły I stopnia muszą się też znaleźć odniesienia do młodocianych pracowników oraz klas wielozawodowych. W innym przypadku sprawdzona i dobrze funkcjonująca formuła kształcenia zawodowego powiązanego z pracodawcami zostanie wyeliminowana z systemu, co byłoby katastrofą dla kształcenia zawodowego.
- Po raz kolejny zwracamy przy tym uwagę, iż w ocenie mistrzów prowadzących naukę praktyczną dla uczniów szkół zawodowych - czas przeznaczony na naukę w szkole i zajęcia praktyczne u pracodawcy powinien być rozłożony co najmniej w równych częściach w całym okresie nauczania w szkole zawodowej. Co więcej, to umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych pracowników powinny dominować w organizacji zajęć praktycznych uczniów szkół zawodowych. Umowy te, będąc umowami na czas nieokreślony powodują, że absolwent szkoły zawodowej w dalszym ciągu pozostaje w zatrudnieniu. Umowy te nie powinny być zastępowane umowami cywilno-prawnymi.

Warszawa, 24 marca 2017 r.